

Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία

Ερμηνευτικές Ερωτήσεις ανά παράγραφο από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

§ 1-3

1. Με ποιον τρόπο ο Μαντίθεος προσπαθεί να προσελκύσει την προσοχή των βουλευτών και να κερδίσει την εύνοιά τους;
2. Ποια αφήγηση μπορεί να είχε στους βουλευτές η αναφορά του Μαντιθέου στην κοινωνική του ζωή;
3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεί να πείσει τους βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του ως βουλευτή;
4. Από πού συνάγεται ότι ο Μαντίθεος στο προοίμιο χαρακτηρίζεται από μεγάλη αυτοπεποίθηση;
5. Ποια συναισθήματα προκαλεί στους βουλευτές η δήλωση του Μαντιθέου ότι έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του και ότι με την εξιστόρηση της ζωής του θα μεταστρέψει τη δυσμενή εντύπωσή τους εις βάρος του;
6. Σε ποια στοιχεία, κατά τον Μαντίθεο, πρέπει να στηριχθεί η ανάδειξή του ως βουλευτή;
7. Γιατί ο Μαντίθεος δηλώνει την εύνοιά του προς το δημοκρατικό καθεστώς; Έχει σχέση αυτό με τον χρόνο εκφώνησης του λόγου και τη σύνθεση της βουλής;
8. Τι επιδιώκει ο Μαντίθεος να επιτύχει με το χωρίο: «ἐγὼ γάρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι».
9. Γιατί η πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» αρχίζει με το «καὶ εἰ» και όχι με το «εἰ καὶ»;
10. Ποιο είναι το κατηγορητήριο εις βάρος του Μαντιθέου;
11. Ποια εικόνα παρουσιάζει ο Μαντίθεος για τον εαυτό του στο δικαστήριο;
12. Με βάση τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζει τον εαυτό του ο Μαντίθεος στο προοίμιο, ποια εικόνα σχηματίζετε για αυτόν;
13. Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται η προσπάθεια του Λυσία να σκιαγραφήσει τον χαρακτήρα του Μαντιθέου;
14. Να περιγράψετε το ήθος του Μαντιθέου και των κατηγορών του, όπως αυτό διαγράφεται στο προοίμιο.
15. Να εντοπίσετε στο προοίμιο τα ρητορικά πάθη.
16. Στοιχείο του προοιμίου ενός ρητορικού λόγου είναι και η *εὐμάθεια*. Πώς πραγματώνεται στο συγκεκριμένο προοίμιο;
17. Ποια στοιχεία δείχνουν ότι το κείμενο αυτό είναι *προοίμιο* δικανικού λόγου και μάλιστα για υπόθεση *δοκιμασίας*;

§ 4

1. Με ποια γεγονότα της προσωπικής του ζωής ο Μαντίθεος προσπαθεί να επηρεάσει τους βουλευτές υπέρ του;
2. Γιατί ο Μαντίθεος αλλάζει τη σειρά του κατηγορητηρίου και αρχίζει με την αποδημία του στον βασιλιά του Πόντου; Ποια σημασία έχει για την αναίρεση και των άλλων κατηγοριών, εάν αποδείξει ο Μαντίθεος ότι «πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς» απουσίαζε στον Πόντο;

§ 5

1. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στη λογική. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα;
2. Γιατί συνηγορεί υπέρ του Μαντιθέου η αναφορά στο γεγονός ότι επέστρεψε στην Αθήνα πέντε ημέρες πριν από την πτώση των Τριάκοντα;
3. Γιατί η συμμετοχή του Μαντιθέου στους κινδύνους που διέτρεχαν οι Τριάκοντα, πέντε μέρες πριν από την πτώση τους, θα ήταν πράξη άστοχη γι' αυτόν;
4. Τι υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση «*ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον*»;

§ 6

1. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεί ότι η κατηγορία η οποία στηρίζεται στο *σανίδιον* δεν είναι αξιόπιστη;
2. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεί ανοησία να πιστεύει κανείς ότι μόνο η εγγραφή του ονόματος κάποιου στο *σανίδιον* αποδεικνύει ότι υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων;
3. Ποιο είναι, κατά τον Μαντίθεο, το ισχυρότερο αποδεικτικό στοιχείο ότι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στην τάξη των ιππέων κατά την περίοδο των Τριάκοντα;
4. Γιατί η εγγραφή ή μη στον κατάλογο των φυλάρχων αποτελεί βασικό αποδεικτικό στοιχείο για τη δοκιμασία, κατά τον Μαντίθεο;
5. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά ήθη και πάθη του Μαντιθέου και των κατηγορών του.

§ 7

1. Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητάς του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;
2. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα *σανίδια*;
3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι οι κατάλογοι των φυλάρχων ήταν εγκυρότεροι από τα *σανίδια*, στα οποία ήταν γραμμένα τα ονόματα των ιππέων;

§ 8

1. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: *εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι*. Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;
2. Γιατί ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι και αν ακόμη είχε υπηρετήσει ως ιππίας επί των Τριάκοντα δεν θα το αρνιόταν;
3. *ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι*: Να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο, το ήθος των κατηγορών, όπως το παρουσιάζει ο Μαντίθεος.
4. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη (του ρήτορα, των κατηγορών και των βουλευτών) όπως διαγράφονται στο κείμενο.

§ 9

1. Σε τι διαφέρει μια συνήθης *δίκη* από τη *δοκιμασία*;
2. *ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι - ἐν ταῖς δοκιμασίαις*: Ποια είναι η διαφορά των εκφράσεων αυτών, ποιο σκέλος τονίζει ο Μαντίθεος περισσότερο και γιατί;

3. Γιατί ο δοκιμαζόμενος για την κατάληψη δημόσιου αξιώματος στην αρχαία Αθήνα έπρεπε να λογοδοτήσει για τη ζωή του;

§ 10

1. Ποια στοιχεία της ιδιωτικής του ζωής εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και για ποιο λόγο;
2. Γιατί ο Μαντίθεος συνδέει τις συμφορές της πόλης με την οικονομική του κατάσταση;
3. Γιατί ο Μαντίθεος παραθέτει λεπτομερώς οικονομικά στοιχεία που αφορούν τη σχέση του προς τα μέλη της οικογένειάς του;

§ 11

1. Ποια στοιχεία της κοινωνικής ζωής του Μαντιθέου υπάρχουν στο κείμενο και με ποιες λέξεις ή φράσεις αναφέρεται ο Μαντίθεος σε αυτά;
2. Ποια είναι η κοινωνική συμπεριφορά του Μαντιθέου, όπως περιγράφεται στο χωρίο *περί δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον...περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους*;
3. Ποια στοιχεία συνάγουμε από το κείμενο για το πώς περνούσαν τον καιρό τους πολλοί νεαροί Αθηναίοι στην αρχαία Αθήνα;
4. *εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν...περὶ ἐμοῦ*: Να σχολιάσετε το επιχείρημα του Μαντιθέου.
5. Πώς παρουσιάζεται το ήθος του Μαντιθέου στο κείμενο;
6. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου και των αντιπάλων του τα οποία αναφέρονται στην κοινωνική τους ζωή.
7. Ποια επιχειρήματα, που αναφέρονται στη δοκιμασία, παραθέτει ο Μαντίθεος;

§ 12

1. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι δεν είναι φιλόδικος; Τι επιδιώκει με αυτό;
2. Από τις αναφορές του Μαντιθέου για τους φιλόδικους, ποια φαίνεται ότι ήταν η γνώμη των Αθηναίων για αυτούς;
3. *δίκη - γραφή*: Ποιο είναι το περιεχόμενο των όρων και ποια η διαφορά τους;
4. *γραφή - είσαγγελία*: Ποιο είναι το περιεχόμενο των όρων και ποια η διαφορά τους;
5. Να επισημάνετε στο κείμενο τις αντιθέσεις από τις οποίες αναδεικνύεται το ήθος του Μαντιθέου.
6. Ο Μαντίθεος με τη φράση *σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει* προεξαγγέλλει την αναφορά που θα κάνει για τον στρατιωτικό του βίο. Τι επιδιώκει με αυτό;

§ 13

1. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται σε συγκεκριμένα στρατιωτικά περιστατικά της στρατιωτικής του δράσης;
2. Πώς διαγράφεται το ήθος των συμπολεμιστών του Μαντιθέου από τον ίδιο και για ποιο λόγο;
3. Να επισημάνετε στο κείμενο τις αντιθέσεις από τις οποίες αναδεικνύεται το ήθος του Μαντιθέου.
4. Με βάση τη στρατιωτική δράση του Μαντιθέου να περιγράψετε το ήθος του.
5. Ο Μαντίθεος, στο κείμενο, αντικρούει συγκεκριμένες κατηγορίες. Είναι πειστική η επιχειρηματολογία του και γιατί;

§ 14

1. Ποια είναι η πρόταση του Μαντιθέου για την οικονομική ενίσχυση των στρατευμένων συνδημοτών του; Πού αποσκοπεί η πρότασή του;
2. Πώς εκδήλωναν τη φιλοπατρία τους οι εύποροι Αθηναίοι, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Μαντίθεος στο κείμενο;

§ 15

1. Σε ποια εκστρατεία αναφέρεται ο Μαντίθεος και ποια ήταν η πρόβλεψη για την έκβασή της;
2. *τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης καὶ πλείστων θανόντων*: Να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.
3. *ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος*: Να σχολιάσετε τη φράση αυτή του Μαντιθέου.
4. Γιατί ο Μαντίθεος αποκαλεί σεμνόν τον Θρασύβουλο;
5. Πώς τεκμηριώνει ο Μαντίθεος τη γενναιότητα που επέδειξε κατά την εκστρατεία των Αθηναίων στην Κόρινθο εναντίον των Λακεδαιμονίων;
6. Πώς τεκμηριώνεται στο κείμενο ο πατριωτισμός του Μαντιθέου;
7. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.
8. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

§ 16-17

1. *ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιγμένων...παριέναι*: Για ποιο λόγο οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοι μετά την ήττα τους στη Νεμέα κατέλαβαν οχυρές θέσεις στην Κόρινθο;
2. *δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἑτερον κίνδυνον ἰέναι*: Να κρίνετε το επιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.
3. *φοβουμένων ἀπάντων...προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον...πέμπειν*: Για ποιο λόγο ο Μαντίθεος καλεί τον ταξίαρχο να αποστείλει τη φυλή του Μαντιθέου *ἀκληρωτί* στις επικίνδυνες πολεμικές επιχειρήσεις;
4. Ποιες ενέργειες του Μαντιθέου δείχνουν ότι είναι διαφορετικός από τους συμπολεμιστές του;
5. Να επισημάνετε στο κείμενο και να σχολιάσετε τα σημεία στα οποία ο Μαντίθεος αναφέρεται στον ηρωισμό του.
6. Ποια συνέπεια είχε για τον πολίτη στην αρχαία Αθήνα η άρνηση στρατιωτικής υπηρεσίας και η δειλία;
7. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.
8. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

§ 18-19

1. Ποια σημεία του κατηγορητηρίου προσπαθεί να ανασκευάσει στο κείμενο ο Μαντίθεος;
2. Ποια στοιχεία παραθέτει ο Μαντίθεος για να αποδείξει την καλή στρατιωτική συμπεριφορά του;
3. Ποια κριτήρια, κατά τον Μαντίθεο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση του πολίτη;
4. *καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως... ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε*: να κρίνετε το επιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.
5. *ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως... ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν*: Σε ποια νοηματική αντίθεση στηρίζεται το συμπέρασμα του Μαντιθέου;

6. Γιατί ο Μαντίθεος στο χωρίο «ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὧ̃ βουλή...πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι» δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του;
7. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται στην εξωτερική του εμφάνιση;
8. Η εξωτερική εμφάνιση, κατά τον Μαντίθεο, μπορεί να αποτελέσει ασφαλές κριτήριο για την αξιολόγηση του πολίτη;
9. Η κριτική των Αθηναίων για την εξωτερική εμφάνιση συνδέεται με την κατηγορία εναντίον του Μαντιθέου;
10. Ο Μαντίθεος στηρίζει, στο κείμενο, την επιχειρηματολογία του στα *εἰκότα*. Γιατί καταφεύγει σ' αυτή την αποδεικτική διαδικασία;
11. Να περιγράψετε το ήθος του Μαντιθέου, όπως αυτό προκύπτει από το κείμενο.
12. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου και των κατηγορών.
13. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά πάθη.

§ 20-21

1. Ο Μαντίθεος παραθέτει στον επίλογο και ένα άλλο στοιχείο της εναντίον του δυσαρέσκειας: τη δημηγορία του, παρά το νεαρό της ηλικίας του, στην Εκκλησία του Δήμου. Τι επιδιώκει με αυτό;
2. Πού αποδίδει ο Μαντίθεος την οργή μερικών εναντίον του;
3. *τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως*; να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.
4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά πάθη.
5. Ποια χαρακτηριστικά του ήθους του προσπαθεί να προβάλει ο Μαντίθεος στον επίλογο;
6. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου, των κατηγορών και των βουλευτών.
7. Με ποιον τρόπο τελειώνει τον λόγο του ο Μαντίθεος;
8. Πώς απευθύνεται ο Μαντίθεος στο τέλος του λόγου του προς τους βουλευτές και γιατί;
9. Να σχολιάσετε τον επίλογο ως προς τη μορφή του.